

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 4 forint.
Félévre 2 forint.
Negyed évre 1 forint.

SZERKESZTŐSÉG:

HUBACSEK PÁL ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és a pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE
a lap hátsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstári bélyegilleték külön 30 kr.

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmertetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

MEGJELEN: MINDEN VASÁRNAS.

Felelős szerkesztők:
HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV.
Kiadó tulajdonos:
AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

EGYES SZÁM ÁRA 8 KRAJCÁR.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS.

Lapunk megindítása óta egy év telt el s azoknak, kik lapunkat kezdettől fogva olvasták, előfizetési ideje e hó végével lejár.

Nem valami nagy, de mégis van mult mögöttünk, a melyre hivatkozhatunk. Egy év oly hirlap történetében, mely oly auspiciumok alatt jött létre, mint a mienk, egy év oly hirlap történetében, a melynek a kezdet nehézségeivel a szó legszorosabb értelmében küzdenie kellett, mint a mienknek is; egy év oly hirlap történetében, amelyet nem kenyérkereset forrás címén irnak, mint a hogyan nem ily címen irjuk a mienket; egy év oly hirlap történetében, a hol a szellemi munkások egyedül és csupán a közjóért lelkesedve irnak és dolgoznak, mint a mienknél is: nagy idő. Nagy idő különösen a mai korban, midőn az ingyen szolgálat nem divatos.

De minden nehézség dacára is megálltuk helyünket, s hivatkozhatunk az egész közönségre: megálltuk becsülettel.

Programmunkhoz hiven, főtörekvésünk volt a közjóért, a közérdekért küzdeni. Azt hisszük, egész nyugodt lélelelkel elmondhatjuk, hogy valahányszor csak szavunkat fölemeltük, azt soha sem személyes tekintetek, de mindenkor a közjó vezérelték.

Azt sem vetheti szemünkre senki, hogy a személyeskedés terére hagytuk volna magunkat elragadtatni. Pedig lett volna reá mód és alkalom; oly sok alaptalan gyanúsításnak és rágalomnak voltunk kitéve, hogy bizony-bizony erős önmegtagadás kellett ahhoz, miszerint a rágalmak elől kitérjünk. Volt s van kezünkben fegyver tizszeresével visszaadni mindent, de többre becsültük mindenkor olvasóink jó érzését, mintsem hogy illőnek tartottuk volna a különben is nem nagy műveltségre valló személyeskedéssel — a miből természetesen gorombáskodások nőtték volna ki magukat — traktálni.

Nem szolgált volna ez lelkiépületének senkinek, ismeretkörét senki nem gyarapította volna vele, s csak a közügy szenvedte volna hátrányát.

Midőn a vidéken hire járt, hogy lapunk a „Mindszent megindul, egyik laptársunk, a „Vásárhelyi Közlöny” is regisztrálta e hirt, azzal a hozzáadással, hogy halva született gyermek vagyunk. És ime! a „Vásárhelyi Közlöny” mily rettenetesen csalódott: nem hogy halva született gyermek lettünk volna, de már csecsemő korunkat is túléltük, mert — hála Mindszent község értelmes polgárságának: — fennállásunk huzamos időre biztosítva van.

De a nagy közönség sem volt irántunk háládatlan, mert a helyi viszonyokhoz mértent kellő támogatásban részesültünk, amit egyrésztől az általános óhaj kifolyásának is tartunk, hogy községünkben hirlap legyen; de másrésztől hajlandók vagyunk annak is tulajdonítani, hogy munkásságunkkal a nagy közönség is meg volt elégedve.

A midőn most, a lapunkra nézve új év közeledtével mindazoknak, kik lapunkat támogatni szivesek voltak, köszönetünket nyilvánítjuk; annak előre bocsátásával, hogy úgy, mint eddig, a jövőben is csak egy cél fog bennünket lelkesíteni: a közérdek, s mindnyájunk által szeretett községünk közjára! kérjük a közönséget, hogy támogatását a jövőben se vonja meg tőlünk.

Még egy ígéretet is teszünk, azt t. i., hogy ha az előfizetők száma az eddiginél nagyobb lenne annyival, hogy a terjeszkedést lehetővé tenné, az esetre lapunkat meg is fogjuk nagyobbitani. — Községünk közügyeiben, és általában a közérdek szempontjából oly sok a megbeszélni való, hogy lapunk mostani tere nem engedi meg, hogy mindenre bővebben kiterjeszkedjünk; de ha a közönség tömeges pártfogásával nekünk ezt lehetővé teszi, mi a lap nagyobbitására szívesen vállalkozunk, s készséggel áldozzuk munkálkodásunkat nagyobb mértékben is, mint eddig.

Lapunk előfizetési ára marad az, ami volt:

Egész évre 4 frt.
Félévre 2 frt.
Negyed évre ... 1 frt.

Minthogy helyben nyomda is fog fölállíttatni s lapunkat itthon nyomathatjuk, ez kilátást és reményt nyújt nekünk arra, hogy lapunkat még érdekesebbé s változatosabbá tehetjük, — de mindenesetre a nyomda hiányából felmerült bajok, kelleleg orvosolhatók lesznek.

Az előfizetések e hó végéig a szerkesztőségnek, vagy Mihály Lajos pénztárosnál tehetők meg s kérjük mindazokat, kik lapunkra előfizetni akarnak és előfizetésük e hó végével lejár, hogy ebbeli szándékukat, ugyancsak e hó végéig, az előbb nevezett kelyek valamelyikénél bejelenteni sziveskedjenek.

Hazaifui üdvözlettel:

A szerkesztőség.

A pontos iskoláztatásról.

II.

A másik, mi a pontos iskoláztatásnak utjában áll, az inség. — Itt helyén lesz, ha — bár minden vidéken feltaláljuk az inség sym-

tómait, — kizárólag községünk helyzetére irányítjuk teljes figyelmünket.

Községünkben két fajta van az inségeknek, az egyik a szó valódi értelmében szegénység, mely önmagával jötehetetlen; a másik faj, mely nyomoruságos helyzetének nagy részben önmaga az oka az által, hogy vagy nem barátja a munkának, s így családotól nyomorog, vagy, — mint sok példa mutatja — keresetének legnagyobb részét a felnőt, de a szolgálattól irtó fiatalok, főleg leányok ruházata emészt fel, míg a tanköteles gyermekeknek aztán a legszükségesebb ruhadarabot is nélkülözni kell. — Ezeknek azt ajánljuk, hogy mindig nagyobb súlyt fektessenek az iskolába járó gyermekekre, mint azokra, kik már maguk bekereshetik szükségleteiket.

A szegény szülő szüntesse meg házában azon visszás állapotot, hogy ugyis csekély keresményéből a munkaképes családtagoknak fölösleges piperére is jusson, a szegény iskolás gyermekeknek meg a legszükségesebbre se teljen, s akkor, gyermeke is iskolába járva, haladhat minden tanulmányban, a tanítót is megkiméli az időt vesztegető mulasztások összeírásától, s maga a szülő is meg lesz kimélve a birságotól.

Az igazi szegény gyermekek iskoláztatását pedig csakis nemes emberbarátok áldozatkészsége teheti lehetővé. — Bátor vagyok e pontnál is a szegény iskolások sorsát szívükön viselő emberbarátok figyelmét egy körülményre felhívni.

Elismeréssel kell adóznom mindenek előtt azon nemes tettért, minélfogva a helybeli tekintetes iskolaszék és egyes tanügybarátok áldozatképessége sok szegény iskolás gyermeknek évenként lehetővé teszi a pontosabb iskoláztatást az által, hogy őket a nélkülözhetlen ruhadarabokkal s tanszerekkel látja el.

Ezzel 20—25 szegény tankötelesen van segítve. — De mennyien vannak még, kik épen a ruha hiánya miatt nem látogathatják egész télen az iskolákat, ezek is segílyre várnak, s ha nem is valamennyien de ismét 20—25-ön segíteni a nagyon tisztelt hölgy közönségünk volna hivatva az által, ha — miként már több városban létesült — nálunk is vállvetve megalakítanak az ugynevezett „Rongyos Egyletet.”

Egyik szomszéd alföldi város hölgyközönsége is megalakította nevezett egyletet, s dicséretökre legyen mondva, egész odaadással buzgólkodnak az egylet célját minél tágabb körben előmozdítani; hetenként 1—2 nap, 1—2 órát a beszerzett rongyos ruhák foltoztatásával, szabásával, szóval újjáalakításával töltenek el és a téli időnyre 50—60 szegény tanuló gyermeket látnak el ruhával. Áldják is őket a szegény szülők!

Tehát ez is egy a sok közül, mi által a pontos iskoláztatás célja felé vitetnék!

Oka továbbá a hiányos iskolába járásnak a kenyérkeresés utáni törekvés különösen a tavasz beálltával. Hiába, ha élünk,

ennünk is kell. Élelmi szere, mit egész nyáron népünk dolga után keresett, a téli idény alatt bizonyosan elfogyott. Jó a tavasz, kicsije, nagyja munkát keres, hogy ismét, mint a dolgozó méh, a télire valót beszerezhesse.

Ez oka ismét annak, hogy a tavasz beálltával az iskolai mulasztási napló csak úgy hemzseg a mulasztások bejegyzésétől. S ez igen természetes, hiszen elmondhatjuk, hogy 90%-je az iskolás gyermekek szüleinek földműveléssel foglalkoznak és ennek dacára is még június hónapban is kötelezzük a szülőket arra, hogy gyermekeiket pontosan járassák iskolába. Ezt pedig a törvény nem kívánja, ily helyekre 8—9 hónapi tanítási időt szab.

Ezen segítve lenne az által, ha a tekintetes iskolaszék meghozná azon határozatot, hogy az évi vizsga május hónapban tartatnék, mely határozat által a félévi vizsga elesnék, mi ugyanis többet árt, mint használ a tanügynek.

E reform, véleményem szerint, nagyban elősegítené a pontos iskoláztatást!

Hátránya végre a pontos iskoláztatásnak az iskoláknak, de különösen a felsőbb osztályoknak a község zömétől távolsága. — Községünk nagy kiterjedésű, a felsőbb osztályok, u. m. a 3. és 4. osztály mondhatni egészen az egyik szélén van a községnek, s így alig lehet kívánnunk, hogy a község ellenkező részéről a tanulók tél idején, sár, vizen keresztül, hiányos ruházatban pontosan megjelenjenek. E nehézséget pedig csak egy központi tanoda fölemelése adhatná meg.

Mindezek elsorolása után mégis, szülők, ti segíthettek legjobban azon, hogy pontosan járjanak gyermekeitek iskolába és hogy községünkben pontos iskoláztatás legyen.

Elsősorban gyermekeiteknek, másodsorban saját magatoknak és harmadszor e kedves hazának tesztek hasznot!

Mi pedig tanítók, kiket a sors e pályára rendelt, feleljünk meg minden tekintetben nemes hivatásunknak, mi által bebizonyítjuk magunkról azon szép és igaz mondást:

„Az iskola én vagyok!”

TÁRCZA.

ZRINYI, A KÖLTŐ HALÁLA.

— Pályadíjjal koszoruzott történeti beszély. —

(Folytatás.)

A veszély egyre nő, mindenütt a kétségbeesés kezd ur lenni. Hol a nagy hadsereg, hol van Montecuculi? Nincs, nincs! Biztos a győzelem, Csallóköz is elvesz? Nem, nem veszhet el. Jön a védangyal, kezében csillogó karddal, szemeiben a nemes harag szikráival, szívében honszerelmmel s szent lelkesültséggel megjelenik Zrinyi, nyomán a lelkes kis sereg. Zrinyi mellett, a jeles magyar vitézek közt harcol ama fiatal tiszt is; a bán nem győzi csodálni lelkesülését s ama kitűnő vonzalmat és szeretetet, melylyel az ő iránta viseltetik, — cseng a kard, dörög a mén, patakzik a vér, egy pillanatnyi nyugalmat nem talál; elkeseredetten küzdenek, előre! előre! előre! bomlanak a török sorok, jut a török, fut a török, Zrinyi a győzelem!

A török Buda felé visszavonul. Csak októberben, most találkozott Zrinyivel s a hősök utódja a hódítók utódjának megnyirbálta diadal koszoruját.

Gyönyörű őszi est követé a diadal napját. Az egész pihenő tábor vidám vala, még az elesettekről is mintegy vígan beszéltek, mert beszédük a nem várt győzők büszkeségének s a dicsőségnek hangja volt. A bán sátorában is, a sok szomorú nap után, vig este volt a mai, Jelen voltak a sereg főemberei,

A posta-takarékpénztár.

II.

Ha tekintetbe vesszük, hogy Magyarországon a legolcsóbb kamatláb 1—2, de sőt 3%-tólival magasabb, mint a többi államokban, melyekben már léteznek posta-takarékpénztárak, ha figyelemre méltatjuk ama körülményt, hogy az ország összes betétösszegét az igénybe vett hitel rendkívül módon tulszárnyalja, ha nem zárkozunk el, annak megismerése előtt, hogy az ország összes statisztikai kimutatásai szerint az ingatlanokra bekebelezett új terhek az azokról törölt tartozásokat minden évben jóval föltümulják; ha végre figyelemmel kíséjük a nagy állami kölcsönök leszámítását és látjuk, hogy kevés kivétellel összes tartozásunk külföldön nyert elhelyezést, míg viszont kevés külföldi államkölcsön lett itt bent az egyesített magyar-osztrák monarchiában csak említésre méltó összegben is leszámítolva:

Kétségtelenül bebizonyult, hogy mi pénzszegegy, a külföld segélyét gyakran igénybe vevő nép vagyunk!

Az állam a szükséges kölcsönöket nem névértékben számítottatja le, hanem 80, 90, 95 frton adja el a 100 frt értékű papírt és fizeti azután az egész összeg után a 4, 5 és 6%-ot. Ezen kamat azonban a jelzett veszteség folytán többé nem oly csekély, mint hisszük, hanem jóval magasabb, nagyobb!

Ha már most a posta-takarékpénztárak, mint más államokban, nálunk is, nagy betétösszeget eredményeznek, az állam többé kevésbé állandó olcsó hitelt nyer néhány száz millió frt értékben, mert az általa a betevőknek fizetett kamat — még a 4% arányban fizetendő kamattal is, — több mint egy százalékkal kisebb, de meg nincs kibocsátási költsége sem, ezekre megy a betét kamatozásának megkezdése és a kivett összeg megszünt kamatozásának külömbözeti összege, ezekre megy a tartalékalap kamatja és idővel százazrekre menend — a minthogy számítják is — a haszon.

Elvonja tehát az állam, a posta-takarékpénztár intézménye által, az összes hazai pénzintézetektől a betétösszeg egy jó hányadát, megbénítja azok munkálkodását, elveszíti a takarékpénztáraknál a biztos adóalap egy jó részét, megnehezíti a hitelt és az a nélkül is tönkre tett gazdasági, kereskedelmi és ipar-viszonyokat még válságosabbá teendi.

Ha az állam a helyett, hogy az összes pénzintézetek betétjeinek egy jó részét a posta-takarék-

pénztárak létesítése által azoktól elvonja és ez által az a nélkül is drága magánhitelt még jobban tönkre teszi, oly hitelintézetet alapít, mely a földművelők, iparosok érdekeit megvédi, illetve azoknak a szokottnál olcsóbb kamatu és a visszafizetés tekintetében a fennforgó viszonyok méltatásával előírt feltételeket szabott és léptetett volna életbe a kölcsönadásnál, — úgy az ily intézkedés áldást-hozó leend.

De nem az iparos, földművelő, kereskedő, szóval a polgárság érdekének megvédéséről, előmozdításáról volt szó a posta-takarékpénztár létesítése alkalmából, hanem ez intézmény áttünetjének, kerítésének, csakis az lebegett szeme előtt, hogy az állam száz és száz millióra menő olcsó hitelt nyerjen, de meg azontul is százazrekre menő hasznot huzzon!

Azon haszon, mely az államnak majdan ezen tizletből megmarad, kétségtelenül az egyesek veszteségéből származik és így ez intézmény egy újabb adónemül tekinthető; — igaz, hogy az adó itt önkényes; mert nem kell szükségkép betevőnek lenni, ámde betevő lesz sok és pedig sok okon.

Végig tekintve majdnem minden létező intézményén a művelt világnak, nem akad lelki szemünk elé egy állam intézmény sem, hol a titokzatosság oly annyira érvényre emelkedik, mint a posta-takarékpénztáraknál.

Mi értelme annak, hogy meg ne tudják, van-e valakinek betétje, avagy nincs? Hiszen ama körülmény, hogy bárki, bármely postánál helyezhet el pénzt, már magában eléggé megvédi az illetőt az irigyektől és egyéb oly körülményektől, melyek a betevőnek kellemetlenné lehetnek; de hogy lehetlenné tétessék megtudni: van-e valakinek betétje, — sok jogtalanságnak, csalásnak lesz kútfeje.

Régi jogelv, mikép: a tulajdonos nem tartozik tulajdonáhozi jogát igazolni, míg valaki ahhoz jobb jogát nem állítja. Ezen jogelv megszünt lenni; — nem szabad senkinek sem tudni, ki tett be pénzt a posta-takarékpénztárba és így, ha lopott is a pénz, csak hogy a posta-takarékpénztárba lett elhelyezve, — titok, tiltott dolog.

Beálland az idő mielőbb, midőn belátandják az illetékes körök, hogy száz, ezer sőt százazrek esetben a roszhiszemű adós készpénzzé teendi összes vagyonát, beteendi önmaga, családtagjai nevében a posta-takarékpénztárba, a hitelező ütheti pénze nyomát, mert hát a betett összeg foglalás tárgyát nem képezheti.

Hogy a posta-takarékpénztár intézménye mi-

a kik méltán büszkék voltak a diadalra, mert melőzték őket s a legszebb, legnagyobb s talán egyedüli győzelmet ők küzdtek ki; de nem önmagukra voltak a büszkék, hanem arra, kinek ezt köszönheték, Zrinyire. Ott volt ama fiatal tiszt is, ki eddig mindig oly komoly vala, hogy a magyar urak néha meg is bosszankodának reá hallgatagsága miatt, most azonban jó magyar játszi kedvben, az újabb és újabb hadi tréfák annyira felvidíták, hogy szinte elfeledte buját s még ő is tréfalgatott.

A jelenlevőket a bán október végére meghitta Csátrnyára, hogy majd ott lakják el a győzelem torát. Elfogadták, megköszönték s eloszlottak. „Munka után édes a nyugalom.”

A fiatal tiszt másnap egy levelet irt Montecuculinak. A levél így hangzott: „Uram! Előbb kellett volna ezt tennem, de nem tehettem számos ok miatt. Most is csak annyit irhatok, hogy a bánal Csátrnyára fogok menni. Tudom a multat, valamennyire tisztában vagyok a jelel, de Isten tudja, mit rejt a jövő, mi lesz ebből a dologból nem tudom, de azt hiszem, jó vége nem lesz.”

Bohner Edvárd.

V.

Feltűnt már a csátrnyai vár fényes tornyával a hazatérő győzők előtt, ajkaikon megharsan a dal, a dalt visszhangozza az erdő, a várból üdvözlő dörrenés hallatszik. Van öröm, van remegés a várbán, úgy mint a vár alatt.

Minden szívet egy-egy érzet fog el, kit a vi-

szontlátás, kit más öröm érzete. Csak Edvárd érzi folyton nőni remegését, s arra, akarata ellenére is visszatükrözi levertségét. Mily jó érzés ő magát eddig a hatalmas bán körében, mellette küzdővén a harcúterén, feledte életét, feledte halálát, s midőn a győzelem után nyugodni tértek, mily jól esett viduló lelkének a néhány szóba foglalt rövid dicséret és biztatás, melyet a bán ajkiról, minden másnál, nagyobb jutalomnak tartta minden vitéze. S most, mit az örömmel emleget előtte, s mi eddig vágyakat keltve hatott szívére, csak fokozza levertségét.

Egy óra mulva látni fogja a boldog nőt, kinek boldogsága egyszerre születte meg az ő boldogtalanságával, a szerető férj karjain, a kinek barátságos, vagy lelke benne a vélt gyűlölet helyett szeretettel párosult vonzalmat ébreszte.

Mire vállalkozott ő, s ime mi lett belőle, s mi lesz még utóbb? Milyen lesz ama viszontlátás, ama találkozás ott a várban? Talán még mindenki szívesen fogadtatva, mint jó ismerős, örülni, vigadni fog, ő az elfeledett, régi jó ismerős, egyedül fog komor lenni ott, hol a nagy bán körében még jobb napokat remélt, mint melyeket előbb töltött vele?

Ilyen a szív: remél, remél, — s midőn már közel áll ez a megvalósuláshoz, akkor készakarva is kétségek után kapkod, attól is fél, hogy megtörik, attól is, hogy megvalósul reménye.

Elhal a dal, néma az erdő, derült az ég, a kék magasban zeng a pacsirta, haladnak a győzők,

nél nagyobb haszonnal járjon az államra, megegedtetik a betevőnek jogtalanul szerzett vagyonát is az állam felügyelete alatt kamatozóvá tenni, megegedtetik, — sőt ut mutatattik a gaznak — hogyan és mikép lehet kijátszani az ellene támasztható jogos igényeket!

Iskolaszéki gyűlésből.

A községi iskolaszék folyó hó 21-én délelőtt a községbáza tanácstermében gyűlést tartott melynek lefolyásáról adjuk a következőket.

A gyűlés legfontosabb tárgya mindenesetre két tanítónak a választása volt. A hegyeshalmi és téglási tanyai tanítói állomások már régen üresedésben vannak, s nevezett helyeken a gyermekek tanítását, ideiglenes minőségben alkalmazott, oklevél nélküli tanítók végezték. A mostani választásra ki volt már egyszer irva a pályázat; de, mint akkor is jelentettük, a két állomásra csak egyetlen egy pályázó jelentkezett, s így a választás megejthető nem volt. A tegnapi választásra azonban már volt pályázó elegendő számmal: összesen 11 tanító adta be pályázati kérvényét, közöttük 10 okleveles és 1 oklevél nélküli.

A választás megejtvén, közbizalommal és egyhangulag a hegyeshalmi tanítói állásra Móra István, a téglási tanyai tanítói állásra pedig Belicay Tivadar lettek megválasztva. Az előbbi félegyházi születésű, s bizonyítványai szerint jeles képzettségű fiatal ember, most jászkarejendi tanító s a kit lapunk hasábjain megjelent csinos költeményei után is előnyösen ismerhetnek olvasóink; Belicay Tivadar pedig csongrádi születésű, bizonyítványai szerint jóképzettségű fiatal ember, — Belicay Tamás volt csongrádvárosi főkapitány s később megyei árvaszéki ülnök fia, most Ujfaluban tanító.

A mult iskolai évről Szilágyi Mihály gondnok által szerkesztett számadás, elbírálás végett, Keller Lajos plébános ur elnöklété mellett: Hám János, Konz Lajos és Mihály János iskolaszéki tagokból álló bizottságnak kiadatott.

Általános lelkesedést keltett főtisztelendő Hanusz István, kecskeméti főreáliskolai tanár urnak a „Kecskeméti Lapok“ szerkesztőjének, boldogemlékü volt plébánosunk: főtisztelendő Hanusz Alajos ur unokaöccsének levele, amelyben tudatja az iskolaszékkel, hogy boldog emlékü nagybátyának, a volt „Polgári kör“ házrészvényei után kijáró s az örökösöket illető összeget, a sajátjából 50 frtra kiegészíti, s az ekkép 50 frtra kiegészített alapítványt az iskola-

fénylik a vár, de jobban a szemek . . . megnyílik a várkapu.

A vár udvarán egy-két főember s a hon maradt várnép diszesen, míg a banné házias szerénységgel öltözve várja a közeledőket.

A kis csapat élén a kedvelt vitézek s vendégek között, harci mén-én, tépelt hadi öltözetben elől Zrinyi, utánna a többiek diadaljelvényeikkel belépnek a várba. Megharsan az „éljen!“ „Éljen a bán! Éljen a banné!“ Leszállnak lovaikról. Zrinyi keblére öleli eléje menő nejét, s egy csók elmond mindent, mit az ajk kibeszélni gyenge. Ezután bemutatja neki vitézeit s vendégeit, s míg a bán főembereivel, a banné Csáktornya vendégeivel szorít barátságos jobbot. Mindenkiene tudott valamit mondani, s mindenkinek jól esett a szende nő beszéde.

— Hozta Isten, kedves Edvárd, — mondá midőn vele szorita jobbot — üdvözlöm a meg nem feledkező jó barátot s a jeles harcsit, kiről vezére csak dicsőreleg tudott írni, s e viszontlátás szerencsésjére fogadja örömem s köszönetemet.

Edvárd nem tudott felelni, lesüté szemeit s majd elfeledte kibocsátani jobbajából az egykor oly sok reményre hívó kis kezét.

— „Munka után édes a nyugalom,“ szól a bán, s nejét karján vezetve vendégeivel a vártermekbe mennek.

Edvárd nem tudta mit érez, eszébe jutott multja, eszébe Montecuccolinak tett ígérete, s ez még jobban kezdett fájni amannál.

(Folyt. köv.)

szék által „Hanusz Alajos“ alapítvány czimén kívánja kezelteni, s kamatai minden évben, Alajos napján, egy szegénysorsu tanulóknak adassanak segélyképen.

Ezen alapítvány kezelése tekintetében az iskolaszék akként intézkedett, hogy azt a helybeli takarékpénztárban gyümölcsöteti s a betéti könyvecskét az iskolaszéki gondnok őrizetére bizza.

Hám János igazgató tanító jelenti, hogy az iparos ifjuság által a szegény sorsu iskolás gyermekek javára rendezett tánevigalom tiszta jövedelmeként neki Mészáros Lajos 10 frt adott át. — Az iparos ifjuságnak köszönet szavaztatván, arról Mészáros Lajos jkvi kivonaton értesítendő leend, az átadott 10 frt pedig a takarékpénztárban helyeztetik el, s a jövő télen a többi hasonló összegekkel együtt, a szegény sorsu iskolás gyermekeknek ruházattal való ellátására fog fordítatni.

A felosztott „polgári kör“ könyvtárát az iskolaszéknek ajándékozván, annak leltározására, a már egyizben kiküldött bizottság megsürgettetik, oly utasítással, hogy a volt könyvtárakkal egyetértőleg a kölcsönvett s még eddig vissza nem szolgáltatott könyvek jegyzékét is állítsa össze.

Az 1880. 1881 iskolai évről szerkesztett számadás jóváhagyásáról szóló miniszteri leirat tudomásul vétetett.

A pontos iskoláztatás keresztülvitele tárgyában a megyei közigazgatási bizottság részéről kiadott szabályrendelet, mihez tartás és alkalmazkodás iránt, a tanító uraknak kiadatni rendeltetett.

A féléves vizsga eszméje elejtetett, s így a folyó tanévben csak egy az évi zárvizsga leend. Az iskolaszék e határozatának, épen a tanügy érdekéből, csak örülni tudunk.

A gyűlés tárgyai ezzel kimerítvén, iskolaszéki gondnok jelentést tesz arról, hogy a II. osztályu fi- és az apoldai I. osztályu fi és leányiskolánál vizhiány van s ez által a mondott helyeken sok kellemetlenség merült föl; fölkeri azért az iskolaszéket, hogy a vizhiány okozta mizeriák megszüntetéséről gondoskodják. A gondnoki jelentést az iskolaszék tudomásul vévén, határozatilag kimondotta, hogy a nevezett, iskoláknak vízzel való ellátása érdekében, a községi képviselőtestülethez átiratot intéz.

Világfolyása.

A szerb-bolgár egyezmény, noha a fegyverszünet ideje e hó utolsó napján lejár, még mindig nem köttetett meg. A Balkán-félszigeten ennek dacára egyre tartja magát a harci kedv s a háborúval való fenyegetődzés; szerb ésbolgárrészről pedig nyakra-főre foly a készülődés, hogy egyik felet se találja készületlenül a fegyverszünet eredménytelenül lejáró napja. — Mig Szerbia és Bulgária folyton csörtetik a kardot, s csapataikat erre, meg amarra marsoltatják, Görögországban pedig váltig esküdöznek, hogy a beteg embernek (Törökország) ők adják meg az utolsó kegyelem-dőfést, annak dacára az utóbbi napok alatt — ha igaz — a béke érdekében fontos és nevezetes fordulat állott be, amennyiben a nagy hatalmak, különösen pedig Német- és Ausztria-Magyarország abban állapodtak meg, hogy a béke érdekében nemcsak minden lehető elkövetnek, de a harcias és viszketeges bőrtü apró-cseprő fejedelmecskéket a legszigorubb parancs által fogják kényszeríteni, miszerint hagyjanak fel merész haditerveikkel, mert különben kénytelenek lennének őket mőresre tanítani.

A békére tehát ezuttal ismét volna némi kilátásunk s csak az a kérdés, hogy a nagy hatalmak eme békére valló törekvésében már a közel napokban nem szakad-e el valamely hur, mely miatt a békét egy rég pengetett véres keleti háboru fogja felváltani.

A hét egyik nevezetes eseményét képezi még Nikita, Montenegró fejedelmének pétervári és bécsi utja. — A jelen zavaros időben tudvalevőleg egyedül ő tanusította

a legnagyobb hidegvérűséget s bár közvetlen közelében folyt is a harc, téten maradt. Most ezen semlegességének dija fejében járt Oroszországban a cárnál; hazamenőben utjába ejtette Bécsset is, hol uralkodónk részéről a legbarátságosabban fogadtatott s tiszteletére udvari ebéd is volt.

A londoni munkás zavargás teljesen véget ért, miután a lázadók vezérei elfogattak. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a csőcselék száma 50,000 főre rugott, ezek ellenében mintegy 2000 katona s ötezer konstabler állott.

Kimutatás

az erdélyi magyar közművelődési egylet javára, a folyó hó 20-án megtartott iparos bál alkalmával adományozott összegekről. — Bánfi János 2 frt, Keszler Ferenc, Wimmer Károly, Hubacsek Pál, Tari Endre, Kone Lajos, Danicska József, Pap Pál Sándorné, Mátéffy Kálmán, Zsótér Mihály, Bánfi István, Tóth János, Keese Nagy László 1—1 frt; Hintey Ernő, Kádár János, ifj. Mihály János, Keresztes Nagy Sándor, Bozó Mihály, Bozó Kálmán, 50—50 kr.; Kutnik Ferenc, Hevesi Károly, Szilágyi Mihály, Elekes József, Tábit Lukács, Gémes Ferenc, Lőrinc János, Megyeri Pál 40—40 kr.; Megyeri Pálné, Csálik György 30—30 kr.; — Elekes Mihály, Bozó-bódi János, Heumann Mihály, Vida Mihály, Béres Albert, Erber Amália, Samu Imre, Apró Ferenc, Kovács Lipót, Pálunkó Flórián, Méhesz Balogh Péter, Bozó Mihály, Tábit Lukácsné, Baksai József, Pap Pál Pál 20—20 kr.; — Pap Pál Sándor 15 kr.; — Megyeri István, Kádár Lidia, Lantos Erzsébet 10—10 kr.; összesen 24 frt 25 kr, Ehhez adott még utólag Szobotka Gusztáv 1 frtot, együtt tehát 25 frt 25 kr, a mely összeget rendeltetési helyére elfogjuk juttatni s a nyerendő nyugtát, a magunk igazolása végett, annak idején szó szerint közölni.

✂ szerkesztőség.

Helyi és vegyes hírek.

— **Batyubál.** Batyubálat rendeztek a helybeli iparosok f. hó 20-án Keszler Ferenc házában. A mulatság, mely minden tekintetben a családiasság jellegét viselte magán, a lehető legjobban sikerült. Páratlan jó és humoros kedv uralta az egész társaságot; a legszebb összhangzás és összetartás érzete tükrözött vissza mindenkitől, s mindenki a legjobb emlékekkel távozhatott. Őszintén elmondhatjuk, hogy ily, minden tekintetben kielégítő báli mulatságot már régen nem láttunk, s az egész, a 10—15 év eldötti boldog állapotokat, a mely után mindnyájan annyira sovárgunk, idézte vissza emléktünkbe, s azon jogos föltevésre adott alkalmat, hogy az eddig mesterségesen szított bizalmatlanság végre is el fog enyészni, s leszünk mindannyian ismét a kik voltunk: egymást kölcsönösen szerető és tisztelő polgárai e községnek. A jó bor és a Keszler Ferencné és Balázs Lajosné által jó izléssel készített paprikás nagy mérvben hozzájárult a jó kedv fokozásához. A mulatság legkiemelkedőbb pontja azonban mindenesetre az volt, hogy Wimmer Károly ur felszólítására, a jelenlévők az erdélyi magyar közművelődési egyesület javára tömegesen adakoztak. Begyűlt összesen 24 frt 25 kr., a mely összeg illetékes helyére leendő eljuttatás végett lapunk szerkesztőségének átadatott. Az adakozók névsorát, lapunk más helyén közöljük.

— **Tanító választás.** Mint lapunk más helyén közöltük iskolaszéki gyűlési tudósításunkból is kitudott, az üresedésben volt téglási és hegyeshalmi tanítói állásokra a f. hó 21-én megejtett választás alkalmával Móra István jászkarejendi és Belicay Tivadar ujfalui tanítók lettek megválasztva. — A megválasztottakhoz azonnal értesítés ment, azzal a felszólítással, hogy állomásaikat március hó 1-ső napjáig lehetőleg elfoglalják.

— **Sajtóhiba.** Lapunk mult 8 ik számában megjelent igen érdekes és tanulságos „Szükséges-e a gazdának a könyvvitel?“ című cikkünkhez tartozó, s a lap 4 ik oldalán közölt III. minta szerinti szárvasmarha kimutatásba bosszantó sajtóhiba csuszott, a mely annyira értelemzavaró, hogy annak e helyen kiigazítását elkerülhetetlenül szükségesnek látjuk.

Az említett kimutatásban ugyanis előfordulnak ilyen kifejezések „komitásra“ kiadatott, „komitás“ után származott. Ennek így épen semmi értelme nincs. Ilyen szó: „Komitás,“ (Olvashatlan volt. Szédő.) le galább a magyar nyelv szótárában elő nem fordul, s annak jelentményét megmagyarázni sem lehet. Mindkét helyen e szó: „Korositásra“ értendő és olvasandó.

— **Nyomda.** A nyomda, melynek beszerzésére Diamant Manó ur vállalkozott, megérkezett. Az üzlet helyiség Gémes Mihály kovács iparos polgártársunk házában leend. Mint értesülve vagyunk, Diamant ur a nyomdával egybekötve, a helyi igényeknek megfelelő könyv- és írószer kereskedést is rendez be, s könyvkötéssel is fog foglalkozni. Ebből kifolyólag jelenthetjük, hogy mi is azon helyzetben leszünk, hogy lapunkat most már itthon nyomathatjuk.

— **Fedező ménék.** Az állami fedező ménék f. hó 26-án községünkbe is megérkeztek. — A fedeztetési idő március hó 1-én napjával kezdődik.

— **A megyei közigazgatási bizottság folyó hó 24-én ülést tartott.**

— **Takarékpénztári közgyűlés.** A mindszeri takarékpénztár részvénytársaság 10-ik üzletévi rendes közgyűlését március hó 7-ikén délután 2 órakor tartja meg saját házában. Felhívjuk reá a részvényesek figyelmét.

— **Kinevezés.** Társulati főmérnöké megválasztott Szójka Gusztáv helyére szegedi folyammérnöké a közm. és közl. miniszter Münzberger Ferenc kir. főmérnököt nevezte ki. Münzberger ur az 1881-ik évi vízveszély alkalmával Horváth Gyula kormánybiztos ur mellett a vízvédelmet vezette, s akkor tanúsított szakértelme és tapintatos eljárása azon föltevésre jogosít föl bennünket, hogy benne a szegedi folyammérnökség kitűnő szakférfiut nyert.

— **Jóslás.** Stefanovics lovag, az ismeretes vízjós, az idénre rendkívüli árvizvel fenyeget, számításai szerint ez évben a Tisza vizállása hallatlan magasságot fog elérni, úgy, hogy még az 1881-ik évi borzasztó árvizet is messze tulszárnyalja. Azt jósolja a nevezett lovag, hogy a Tisza vizállása 9.77 méter magasságot fog elérni, s minthogy a töltések 9.05 m. magasságra vannak emelve, hát azok koronáján keresztül ömölve fogja a városokat és falvakat elönteni, ha ugyan a gátak a rettenő nagy víz nyomása alatt előbb át nem szakadnak. Ajánlja azért nevezett lovag a védtöltések átvágását és a mentő szereknek idejekorán beszerzését. Hozzáteszi azonban a jós lovag, hogy ez a nagy árviz csak úgy fog bekövetkezni, ha az esős időszak rohamos hóolvadást idézne elő. Tekintve azonban, hogy az idei télen a hegyek között nem valami nagy havazás volt, s a már eddig esett hó is, nagy részben elolvadt, mi reméljük, hogy a lovag ur jóslata — legalább ez évben nem fog beteljesülni.

— **Hírlapok statisztikája.** Magyarországon van 20 politikai napi, 31 hetilap, szépirod. lap 19, humoros lap 13, szaklap 97, vidéki lap 121. Magyarországon összesen 516 különféle lap jelenik meg, 22-vel több, mint a múlt esztendőben. Az 1886-ik év elején megjelent 516 magyar hírlap és folyóirat évi előfizetési ára 2446 frt 93 kr. Eanyibe kerül az, ha minden magyar hírlapot jártni akarnánk! Ezenkívül megjelent idegen nyelvű lap és folyóirat: német 160, szláv 45, román 27, olasz 7, héber nyelven 1, francia nyelven 2, összesen 242, a magyarokkal együtt 758. E szerint 11,947 magyarul beszélő egyénre esik egy magyar hírlap; 11 237 németre egy német; 63,211 szlávra egy szláv és 6037 román ajku egyénre egy román hírlap. Ez idő szerint tehát Magyarországon megjelent összesen 758 hírlap és folyóirat; ebből 17,111 főre esik egy.

— **Tizenegyet esküvő egy napon.** H. K. Szt. Imrén, f. hó 8-án az ev. ref. templomban megható jelenet folyt le, roppant nagy közönség előtt. Egy időben 14 pár fogadta az egyház áldását házassági frigyökre, melyet eddig törvényen kívül folytatnak. — E szép nap az egész község örömmünnepe vala és mindenki igyekezett jókívánatát az egybekelteknek kifejezni s azoknak, kik eszép és hazafias dolgot eszközölték, különösen nagy tiszteletű Nagy István ref. lelkesnek legőszintébb elismerését nyilvánítani.

— **Égő ember.** Rettenő zaj riasztotta föl Vallyigny falu lakosait. Az ajtókhöz és ablakokhoz futó lakosok egy égő embert láttak a fűtcán végig rohanni. Bizonyos Jean Bonneau volt ez, kiről tudták, hogy néhány nap óta nagy gondal ápolja fiatal beteg nejét. Égő ruháit letépték, de a szeren csétlen ember néhány órai szevedés után meghalt. Halála előtt azt mondta, hogy míg neje ágya mellett elszunnyadt, anyósa petróleummal öntötte le és meggyújtotta. Az anyós azonban azt állítja, hogy veje maga döntötte föl a petróleum-lámpát. Az anyóst elfogták s megindították a vizsgálatot. Annyi bizonyos, hogy a vén asszony soh' sem birt össze férni vejével és leányával s vejét többször fenyegette.

— **Csempészett dohányt szívó hivatalnokok.** Temesvár magasabb állású hivatalnokaira nagyon rájlesztett Denk ur, az ottani pénzügyi igazgató. Egy temesmegyei törvényszék elnökénél nemrég nagymennyiségű csempészett dohányt foglaltak le a fináncok. Denk ur jól tudta, hogy Temesvárbán is, különösen a magasabb rangú hivatalnokok között, szintén nagyon el van terjedve a csempészett dohány élvezete. Nem nehéz dolog volt erre rájönnie, hiszen őt magát is rendszeren ilyenekkel kínálták meg az igazi vendégszerető családoknál. A törvényszéki elnök esete azonban figyelmeztette őt kötelességére, s csak a pénzügyigazgató ur gavalérságáról tanuskodik az az eljárása mely szerint házmotózások helyett tudára adta az összes hivatalfőnököknek, hogy a törvény teljes szigorával fog eljárni mindazon hivatalnokok iránt, kik csempészett dohányt szívnak. Denk ur ezóta egyre prüszköl, valahányszor valami ismerősénél látogatást tesz, mert most mindentűt trafikkal fogadják. Ehez pedig az ő elkényeztetett orra ép oly kevésbé van hozzászokva, mint Szapáry pénzügyminiszter uré. (Pesti Hírlap.)

— **Ellopott ember.** Az orosz fővárosban nem rég egy Néván telelő hajóról egy összehajtott vitorlát loptak el. A tolvajok a lopott tárgyat egy pajtába tették le, de elfelejtették a pajtát becsukni. Milyen nagy volt meglepetésük, mikor másnap egy fiatal ember kocsiával érkezett meg s minden további tudakolás nélkül látott a vitorla föl rakásához. — „Hová viszed a vitorlát?“ kérdik a vakmerőt. — „Oda, a honnan ti eloptátok!“ volt a válasz. Hosszabb vita keletkezett, melyből kiittant, hogy a fiatal ember őt a meglopott bajón s azon estén kissé sokat ivott. Miután jobb helyre nem tehetett szert, a vitorlába göngyölgette magát s elaludt. Olyan mély volt az álma, hogy föl sem ébredt, mikor elszállították. A meglepett tolvajok eleinte meg akarták vele fizettetni az éjjeli szállást; de aztán meggondolták a dolgot s még örvedtek, mikor békén hagyta őket.

— **A becsületéről a háziállatoknál a következő megkapó példákat közlik:** Egy vadászatról visszatérő katonatisz a lelőtt vadakat sátrában kutyáira bízta; hirtelen néhány napra ezredéhez hívták be, visszatérve ismét a vadakat épségben találta, bár kutyái hiheztek. Egy öregebb kutya fiatalabb társától elvette a lopott ételmezt, visszavitte helyére s a tolvajt marások által megbüntette. Egy Montrael felé menő vonat vezetője hasztalan igyekezett egy ugató kutyát a sínról elűzni: a kutya elpusztult, mert egy, a sinek közt alvó gyermeket őrzött. Egy öreg macska, mely sohasem volt tolvaj, egyszer kényszerítetett erre; de a tett elkövetése után elszegénylő magát és egy sötét zugba vonult, hol napokig tartózkodott.

— **Az állatok gondolkozási képességéről** Broca, a híres antropolog, a következőket írja: Lehet, hogy az emberek társaságában élő háziállatok nem gondolkodnak; de vajon nem változtatja-e meg a hód

terveit, a mint a körülmények szerint majd mint építész, majd mint bányász működik? A méhek egyszer nyolc, másszor öt oldalú sejtet készítenek, mindig a szükséghez képest Tráciában a jégre üzött rókák lecsüggesztett fejjel ovatosan lépnek át a jégen és rögtön visszafutnak, ha a jég bármely tekintetben gyanus hangot ad. A keresztutra jövő kutya, mikor már a többi utakon mind szaglászott, a fenmaradton szaglálás nélkül fut előre, tudva, hogy az üldözött vadnak erre kellett menekülnie és most nincs idő nyomát keresni. A hangyáknál és méheknel azt is tapasztaljuk, hogy a küzdelmekben megsebesült tetet gondosan ápolják és erre külön betegápoló kar van, melynek tagjai a csatában nem vesznek részt. Hogy az állatoknak emlékező tehetségük van, senkisé nem vonja kétségbe és a becsúgyra nézve elég arra utalnunk, hogy a méhkasokban az uralom végett gyakran folytatnak háborut. Hogy némely állatok a maguk módja szerint beszélni is tudnak, tanúsítja az, hogy a hangyák csaták előtt kémeket küldenek ki és ezek jelentése szerint intézik a támadást. Hogy a fiatal nemzedéket tanítják is, látható abból, hogy oly helyeken, hol vadászok vannak, a fiatal rókák is ovatosabbak és ravaszabbak, mint más helyen a felnőttek.

Közgazdaság.

Gabonaüzlet. Az e heti gabonaüzletről sem lehet nevezetes változásokat jelezni. A folyton télies időjárás, mely az alig megnyitott hajózás újbóli beszüntetését eredményezte, a gabonaneműk árára szilárdítólag hatott.

Buza meglehetősen kerestetett, az eladók a helyzetet felhasználva, tartózkodók voltak és 5—10 krral magasabb árakat értek el, mint a múlt héten. A forgalom 90,000 mmászára, a hozatal 28,600 métermászára tehető.

Rozs szilárd, a hangulat kellemes, körülbelül 67,000 mmásza kelt el, 10 krral magasabb áron. Kivétel számára is vásároltak s 6 frt 50 krt. fizettek.

Árpa alárendelt minőségben szilárd volt, más minőségűek csendesek. Takarm. árpa 5 frt 40 kr. középminőségű 6 frt 25 kr.

Zab tartva, változatlan árak mellett, magyar 6 frt 30—6 frt 55, magyar I. rendű 6 frt 80 krig. Oláh áru 6 frt 10—6 frt 30 kr.

Tengeri 5—10 krral drágább. 5 ft 15—5 frt 40 közt keit el az áru szárazsága szerint. A határidőzlet egészen a hét végéig változatlanul nyugodt volt, csekély forgalom mellett. Ma azonban nagyobb fedezési szükséglet mutatkozott, a mi a szilárd hangulatot és különösen a tavaszi búzánál 5—6 krnyi áremelkedést eredményezett.

A mai jegyzések a következők: Szokványbuza tavaszra 8 frt 01—8 frt 03, szokványbuza őszre 8 frt 42—8 frt 44, szokványzab tavaszra 6 frt 53—6 frt 54. Tengeri május júniusra 5 frt 49—5 frt 51. Káposzta-repce aug.—szeptemberre 11 ft.—11.11%.

A kamatlábak fokozatos leszállításáról érkező hírek mindenfelől, bizonyoságúal a rendkívüli pénzbőségnek. Elsőrendű váltókat a bécsi tőzsdén tegnap 2% százalékkal mellett számítottak le; Berlinben a magán-eskompte már csak 1% százalékkal éri be, a londoni bankárok pedig 1% százalékos kamattal elégednek meg. A nagy pénzbőség következtében a Cityben még hat havi váltókat is 1% százalékos kamatláb mellett fogadtak el. Természetes, hogy ennek következtében egyre jobban keresik a magyar és osztrák rentéket, melyek sokkal magasabb kamatot nyújtanak. Ez magyarázza meg viszont arany- és papírjáradékuuk árfolyamának folytonos emelkedését is.

Üzletnyitási hirdetmény.

Van szerencsém Mindszent n. é. közönségének becses tudomására hozni, hogy **Szentesen a piarctéren (a nagyvendéglő sarkán) egy, a mai kor kívánalmának minden tekintetben megfelelő**

RÓFÖS ÜZLETET

nyitottam, hol is minden e szakmába vágó cikkek igen olcsó árért szerezhetők be.

Midőn erre a nagyérdemű közönség figyelmét felhívni bátorkodom, egyuttal biztosítom arról, hogy kívánalmaiknak mindenkor készségesen fogok megfelelni.

Magamat a n. é. közönség pártfogásába ajánlva, maradok

Szentesen, 1886. január hó.

mély tisztelettel

Szépe Kálmán.